

Sag C-156/22

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

17. februar 2022

Forelæggende ret:

Landgericht Stuttgart (Tyskland)

Afgørelse af:

3. februar 2022

Appellant:

TAP Portugal

Indstævnt:

flightright GmbH

[Udelades]

Landgericht Stuttgart

Kendelse

I sagen

Flightright GmbH, [udelades]

– Sagsøger og indstævnt –

[udelades]

mod

TAP Portugal, [udelades]

– Sagsøgt og appellant –

[udelades]

vedrørende udbetaling af kompensation (flyvning TP597/TP1944 af 17.7.2019)

- 1 har Landgericht Stuttgart (den regionale appeldomstol i Stuttgart) – femte afdeling for civile sager – [udelades] den 3. februar 2022 afsagt følgende kendelse:
- 2 I. Appelsagen udsættes.

II. Den Europæiske Unions Domstol forelægges i henhold til artikel 267 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde følgende spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten:
- 3 Skal artikel 5, stk. 3, i forordning (EF) nr. 261/2004 fortolkes således, at der foreligger en usædvanlig omstændighed i denne bestemmelses forstand, hvis en flyvning fra en lufthavn uden for det transporterende luftfartsselskabs base aflyses, fordi et besætningsmedlem på denne flyvning (her andenpiloten), som har bestået de foreskrevne regelmæssige lægelige undersøgelser uden begrænsninger, kort før flyvningens påbegyndelse pludselig, og uden at det kunne have været forudset af luftfartsselskabet, dør eller bliver så syg, at vedkommende ikke er i stand til at gennemføre flyvningen?

Præmisser:

Fremstilling af de faktiske omstændigheder

- 4 Sagsøgeren i hovedsagen har i henhold til en overdraget rettighed krævet udbetaling af kompensation af det sagsøgte luftfartsselskab i henhold til artikel 7 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser (herefter »forordning nr. 261/2004«).
- 5 Sagsøgte var det transporterende luftfartsselskab for flyvningen TP597 den 17. juli 2019 fra Stuttgart til Lissabon med planlagt afgang kl. 6.05, lokal tid. Flyvningen blev aflyst. Sagsøgte har påberåbt sig usædvanlige omstændigheder som omhandlet i artikel 5, stk. 3, i forordning nr. 261/2004. Andenpiloten, som skulle have gennemført den omtvistede flyvning, blev tidligt om morgenen den 17. juli 2019 kl. 4.15 lokal tid fundet død i sin seng på hotelværelset, da han skulle have været hentet på hotellet og bragt til lufthavnen. Herefter erklærede hele besætningen sig ude af stand til at gennemføre flyvningen. Den afdøde var en familiefar i begyndelsen af 40'erne, og hans pludselige død var et alvorligt chok for alle og helt uforudsigelig. En sådan udefrakommende begivenhed ligger uden for luftfartsselskabets kontrol. Der var ikke noget erstatningspersonale til rådighed uden for sagsøgtes base. En erstatningsbesætning blev fløjet ind fra Lissabon til Stuttgart med dagens første flyvning kl. 11.25 og ankom kl. 15.20. Passagererne blev så hurtigt som muligt transporteret til Lissabon med erstatningsflyvningen TP593, kl. 16.40.

Afgørelserne i første instans

- 6 Amtsgericht (byret) tilpligtede sagsøgte at udbetale den krævede compensation. Som begrundelse anførte den, at sagsøgte ikke kunne påberåbe sig usædvanlige omstændigheder, idet også et pludseligt og uforudseeligt dødsfald præcis som pludselig alvorlig sygdom hos et besætningsmedlem alene kan henføres til luftfartsselskabets driftsområde. Der er ikke tale om en begivenhed, der påvirker selskabet udefra, men om den risiko, som enhver arbejdsgiver løber, og som må forventes i forbindelse med den sædvanlige drift.
- 7 Sagsøgte har iværksat appel til prøvelse af denne dom ved Landgericht Stuttgart (den regionale appeldomstol i Stuttgart). For afdelingen verserer der to yderligere sager, 5 S 30/21 og 5 S 32/21, vedrørende den samme flyvning. Afdelingen forelægger Domstolen alle tre sager med anmodning om, at de forenes. Eftersom sagsøgerne i hovedsagerne ikke er identiske i alle henseender, vil en forening med henblik på samlet forhandling og afgørelse for afdelingen ikke være formålstjenlig i den nuværende situation.

Det præjudicielle spørgsmåls betydning for sagens afgørelse og afdelingens foreløbige retsopfattelse

- 8 [Udelades]
- 9 Appelsagens afgørelse afhænger af, at Den Europæiske Unions Domstol træffer præjudiciel afgørelse ved at besvare det præjudicielle spørgsmål, der er anført i konklusionen.
- 10 Domstolens fortolkning af artikel 5, stk. 3, i forordning nr. 261/2004 er afgørende for vurderingen af spørgsmålet om, hvorvidt den enkelte sagsøger har ret til compensation på vegne af de passagerer, der blev berørt af aflysningen. Mens der i tysk retspraksis ifølge afdelingens undersøgelser delvist gives udtryk for den opfattelse, som også deles af Amtsgericht Nürtingen (byretten i Nürtingen), at der som følge af henførelsen til luftfartsselskabets driftsområde ikke foreligger en usædvanlig omstændighed i form af en udefrakommende begivenhed (Landgericht Darmstadt (den regionale ret i første instans i Darmstadt), 6.4.2011 – 7 S 122/10 [udelades], Landgericht Darmstadt, 23.5.2012 – 7 S 250/11 [udelades], og Amtsgericht Frankfurt am Main (byretten i Frankfurt am Main), 20.5.2011 – 31 C 245/11 [udelades]), er der i Nederlandene, så vidt afdelingen kan vurdere, sket en ændring i retspraksis vedrørende dette spørgsmål, således at pludselig sygdom hos et besætningsmedlem nu også anses for en udefrakommende begivenhed, der ligger uden for luftfartsselskabets kontrol (Rechtbank Noord-Holland, 28.10.2020 – ECLI:NL:RBNHO:2020:8758 til forskel fra Rechtbank Noord-Holland af 11.3.2020 – ECLI:NL:RBNHO:2020:2920, ligeledes med henvisning til en organisations risikoområde).
- 11 Ved en søgning i den franske database Légifrance fremkom en dom afsagt af Cour de Cassation (kassationsdomstol) af 5. februar 2020, 19-12 294,

ECLI:FR:CCASS:2020:C100113, hvor det ligeledes blev afvist, at der foreligger usædvanlige omstændigheder, såfremt piloten er syg eller indisponeret, med den begrundelse, at der ikke er tale om en usædvanlig begivenhed (præmis 5).

- 12 Afdelingen hælder til den opfattelse, at luftfartsselskabet principielt er ansvarligt for, at dets medarbejdere er i stand til at gennemføre en flyvning og er til rådighed, og derfor principielt også er forpligtet til i et vist omfang at holde erstatningspersonale i reserve. Eftersom spørgsmålet imidlertid er omstridt i europæisk retspraksis og i retslitteraturen og hidtil hverken er blevet afgjort af Bundesgerichtshof (forbundsdomstol) i Tyskland eller af Den Europæiske Unions Domstol, forelægger afdelingen sagen for Domstolen til præjudiciel afgørelse.

[Udelades]